



LAURENTIJ AMICO
HISPANO-REGALIIUM EXERCITUUM
MEDICI CONSULTORIS

PRÆLECTIO ACADEMICA;

*Quâ, fœtum, simul ac in utero materno concipitur, anima
rationali informari, obfirmatur.*

HABITA

In alma Granatensi Universitate

DIE

Annus Studiorum instaurationis.



Granatæ, Typis Nicolai Moreno 1770.
Superiorum Facultate.

*Nihil enim tantum esse malum hominibus arbitror,
quantum est opinio falsa, in his videlicet rebus,
de quibus præsens à nobis sermo est institutus.
Gorg. Platon. vel de Rhetoric. l. 24.*

ILLmo. ARCHIEPISCOPO
GRANATENSI,

D.D. PETRO ANTONIO

BARROETA, ET ANGEL

SACRÆ, REGIÆ MAJESTATIS A CONSILIJS,

ET

CÆSARÆ UNIVERSITATIS

MAGNO PROTECTORI

HUMILLIMUS CLIENS,

LAURENTIUS AMICO,

S. P.



Non diu fleti, cui magis, quam
Tibi, Antistes Præclarissime,
hanc opellam supplex com-
mendarem: Inter tot ethicas
tui animi virtutes (quas tuo
jubente pudore producere abstineo) non
altera excelsior supereminet, quam chari-
tas, & in pauperes miseratio: Quantus es

in hac virtute , nemo est , qui non de-
prædicet , nemo est , qui non fateatur ;

*Vox diversa sonat , populorum vox tamen una ,
Pauperum cum verus diceris esse Pater .*

Non est , neque unus , qui ad Te acce-
dit , vel nudus , vel famelicus , vel afflic-
tus , qui non lætus , qui non satur , qui
non vestitus , qui non redeat consolatus :
Omnia pauperibus largitus , & pro pau-
peribus (sit fas dicere) Tu ipse pauper es
effectus : Si ergò *pauperum* , & *miserabi-*
lium personarum curam paternam gerere
divino jure teneris docente Tridentino (a)
uti animarum Pastor ; sicuti exactissimè
geris ; Quis , amabò , nonnatis pauperior ,
& miserabilior ? Hi non solum exteriori-
bus bonis omninò carent , sed etiam in
spiritualibus eorum indigentia extrema est ,
ac planè singularis . Si *Pupillis opem ferre*
præcipimur , quanto magis pro parvulis
laborare debemus ? (aiebat Augustin (b))
qui

(a) Sess. 23. de Reform. c. 1.

(b) De peccat. merit. l. 3. c. 13.

*qui destitutiores , & miseriores pupilli
etiam sub parentibus remanebunt , si eis Chris-
ti gratia denegabitur , quam per se ipsi fla-
gitare non possunt. Hoc est , videlicet , sa-
lus pusillorum , (res seria) meæ oratio-
nis argumentum : Non modus dicendi ,
non scriptoris auctoritas est perpendenda ,
sed materiæ utilitas est consulenda : Si
hanc , Pijssime Præsul , fovebis opinio-
nem , si tuis Parochis commendatam in-
culcabis ; spero futurum , ut quàm plu-
rimi tenelli foetus (abortibus coercitis) bo-
nis non corporalibus tantum , sed spiri-
tualibus , Deo annuente , non spolientur.
Expectationem imple , & me tibi , quum
propensione voluntatis , tum obsequio de-
bito eum habe , quo non alter devinctior.
Vale.*

Dat. Granat. Kal. Decemb.
M.DCC.LXX.

quod desideratur. & de iusticiis. *quod*
 quam sub parantibus remaneant. *quod*
 in gratia deprecatur, quam per se ipsi ha-
 bere non possunt. Hoc est, videlicet, la-
 tus pullorum, (res scilicet) inter oratio-
 nis argumentum. Non modus dicendi,
 non scriptoris auctoritas est perpendenda,
 sed maxime utilitas est consulenda. Si
 hanc, Pissimum Præsul, fovetis opinio-
 nem, si eius Patris commendatam in-
 culcatis; spero futurum, ut quam pla-
 timus cancelli foras (abominibus coarctis) do-
 nis non corporibus tantum, sed spiri-
 tualibus. Deo annuente, non spoliemur.
 Expectationem in ipse, & nos sibi. *quod*
 propositione voluntatis, tum obsequio de-
 pito cum habe, quo non aliter devinctior.

Vale.
 Dar. Gernar. Kal. Decemb.
 M.DCC.LXX.

(a) Sel. ap. Ref. 2. 1.
 (b) Sel. ap. Ref. 2. 1.
 (c) Sel. ap. Ref. 2. 1.

NOS D. PETRUS ANTONIUS
Barroeta, & Angel, Dei, & Sanctæ
Apostolicæ Sedis gratia, Archiepiscopus Gra-
natensis, Regiusque Consiliarius &c.

ADMONTIO AD PAROCHOS HUIUS NOSTRÆ
Archidiœcesis.

Cum academicam istam prælectionem à Dre. D. Lau-
rentio *Amico* in hoc totius Granatensis Regni Ly-
ceo recitaram, & nobis commendatam, perlegerimus;
summopere arrisit opinio, quæ ab initio conceptionis
foetum anima rationali informari, & ex virili generatio-
ne statim concipi hominem, sustinet, ac propugnat: nos-
tramque reficavit memoriam, quia plurimis ab hinc an-
nis admodum placuit, necdum quia validis fixa rationi-
bus, & non contemnendis fulcita autoritatibus; verum
etiam quia summè utilis semper nobis vissâ fuerit. Hac
enim in suum gregem sparsa opinio à nostris Paro-
chis, forsân compescetur tanta abortuum strages, & fre-
quentia, quam quotidie Sâtanâ inferre, consuevit; tot
miseris parvulis sine Sacro baptismo decedentibus. Phu-
res enim prævæ conscientiæ primis diebus, & for-
sân mensibus, foetum non esse animatum inconvulsè
credentes, non tanti faciunt abortus reatum, & ad illum
perpetrandum, facillimè inducuntur. Infœlicium ergò par-
vulorum miseratione commoti, Parochis, & animarum
Rectoribus hanc expellere ignorantiam, admonemus, præ-
cipimus, ac firmiter inculcamus. Ex qua probabili opi-
nionè, si, quò digna est assensu, amplectatur, non levia
spiritualia bona emeritura fore, speramus. Fiet namque
primum, ut nemo facilè ausit, quocumque prætextu,
abortum provocare; quippe qui de duplici homicidio,
corporali, & spiritali juremerito accusari, posset. Alte-
rum, & non minoris momenti, spiritale bonum profi-
lit.

lit: cum enim Prælector, insignium auctorum vestigia
præmens, suadeat, in primis graviditatis diebus foetum
animari, in quocumque abortu sedulo inspiciendus esse
ille, ac si, quantumvis exiguus, & imperfectissime figu-
ratus, aliquem tamen motum ostendat, illico sub condi-
tione: *Si es capax* baptizabitur; si verò motum non os-
tendat, & nihilo minus embrion esse dignoscatur, nec ta-
men contusus, vel corruptus, eo sanè casu, quia fortè
vivit, quamvis moveri non valeat, quòd organa ad
motum adhuc apta non habeat, graves Doctores bapti-
zandum sub conditione docent; atque ita nos faciendum
esse, monemus. Ad extremum, si gravida mulier inevi-
tabili causa intereat, etiam in primis mensibus à concep-
to foetu, venter statim secabitur, atque detectus em-
brion sub prædicta forma baptizandus erit.

Cumque nostrum sit, data occasione hujus prælec-
tionis, tipis mandandæ, tenelli foetus temporali, & æter-
næ vitæ pro viribus consulere, quadraginta dies Indul-
gentiæ concedimus legentibus ipsam, si fortè indè
arripiant occasionem vitandi frequentes illas abortiones.
Datum in nostro Archiepiscopali Palatio Granatensi, die
sexta mensis Januarij anno millesimo septingentesimo,
septuagesimo primo.

Petrus A. Archiepiscopus Granatensis.

De mandat. Illmi. Dñi. mc Archiepiscopi.

D. Angelus ab Arès.

Secret.



J. M. J.

QUID ! VESTRUM OMNIUM oculos
in me conversos video ! partim conspicio mus-
sitare , partim , Catonis instar , supercilium acue-
re !

*Rector meritissime , Sapientissimi Doctores ; Audi-
tores Ornatissimi.*

Quid ! inquam , miramini fortasse , & redarguitis ,
quòd ego etiam in hac Urbe novus , diverso sub cæ-
lo oriundus , hòc in præclarissimo Cæsareo Regio
Lyceo in Scenam prodeam ? Miramini , & redargui-
tis , quòd tantum in me potuit vel meimet ipsius fi-
ducia , vel gloriolæ stimulus , ut imprudentem hanc
exedram ascendere impulerint ?

Fallimini me hercule : Neutrum me vel leviter
tetigit. Impulit quoddam mihi ingenitum addiscendi de-
siderium : Impulit hæc peropportuna temporis occa-
sio , ut hodiernâ die , quâ hujus Lycei jam pandun-
tur fores , Vobis gestiam , Vobis congratuler.

Ingemui quondam Vobiscum (Testes Vos pars
magna estis) ac vehementer condolui , quòd hæc Sa-
pientiæ Sedes , nescio quo fato , in dies collabuerat ,
& valdè timebam , ne ad extremam extinctionem.

Sed tandem aliquando alba illuxit dies , quâ CARO-
LO III REGE , Deus sospitet , Academiæ è cineribus ,
tanquam phænices , reviviscunt , resurgunt in melio-
rem

rem formam redactæ ; sit exemplum hoc Granatense
Lyceum ; Carolus I. (a) construxit , temporis vicissi-
tudines consumpsere , Carolus III. exsuscitat , dat no-
vum , meliusque Sapientiæ domicilium , non curtam
librorum suppellectilem suppeditat , aperit solidiorem
studijs methodum , abusus , qui paulisper irrepsere ,
eradicat , & tandem virtutem præmijs allicere promit-
tit ; vel , ut Plinij verbis ad Vespasianum Imp. utar:
*Vetustis novitatem dat , novis auctoritatem , obscuris lu-
cem , obsoletis nitorem , fastiditis gratiam , omnibus na-
turam , & naturæ suæ omnia.* Itâ ut hæc Cæsarea Uni-
versitas floridior , quam ex cunabulis , resurgat.

Carolus extruxit , consumpsit tempus , & alter

Carolus extinctam suscitavit è tumulo.

Datque novam speciem , curans , tot sæcula vivat ,

Carole , quot Nomen vivet in Orbe Tuum.

Videte Ergò , quæso , Auditores Ornatissimi , cum sim
vobis , vestræque Universitati firmiter addictus , si in-
culpatâ verecundiâ jure prodierim in mei animi argu-
mentum ? Quamobrem nec amplitudo hujus loci , nec
timendus aspectus vester me commovent nedum , ex-
turbant , deterrent , verum extimulant , viresque ad-
dunt , meque ipso superiorem reddunt.

Arrepto ideò hoc plaudendi Academiae Tempore
diù steti , & hæsitaveram , quamnam provinciam ag-
grederer , quid differendum assumerem , quod om-
nium palato gratius conveniret.

Tandem diù cogitanti occurrit summi momenti
dubium : *Quonam , scilicet , conceptionis tempore anima
infundatur ?*

Hæc Quæstio nedum Physico-Medicis , nedum
Jurisprudentibus est discutienda , verum & ipsis Theo-
logis , & ipsis Canonistis. Plurimis abhinc annis in-
valuit opinio , quod inter conceptionem , & anima-
tionem plurimum intercederet temporis ; sed quam
falsis

3

falsis innitatur principijs , quam moribus noxia est hæc opinio , & potius statim à conceptione animam infundi certius , utiliusque credendum,

Si vacat , & placidi rationem admittitis , edam. (a)
Invocato prius B. V. (ut meus est mos) auxilio:

Virgo , quid sine Te ? prono succurre , præcanti

Virgo fave , & timidæ dirige puppis iter.

Tu mihi præsidium , mihi lux , victoria lata;

Tu mihi eris Ductrix , Tu mihi portus eris.

Sic mihi talis contingat oratio , qualem & Materiæ dignitas , & Loci reverentia ; ac hujus spectatissimi Confessus majestas exposcunt.

QUAM veritati sit consonum, quòd *Deus mundum tradidit disputationi eorum* (nempe hominum) *ut non inveniat homo opus, quod operatus est Deus... Et quanto plùs laboraverit ad quærendum, tanto minùs inveniet, etiam si dixerit sapiens, se nosse, non poterit reperire: uti in sacris litteris legitur.* (b) QUAM sit hoc veritati consonum, non aliunde clariùs poterit dignosci, non aliunde certius concipi poterit, quam ubi de homine, ejusque formatione pertractatur ; Id etenim Deus ipse in abdito artificiosè confecit, velut in imis partibus terræ. (c) Undè meritò Trismegistus (d) hominem *magnum miraculum* appellavit : Et Platò (e) *Artis altissimæ specimen, Universi Archetypum, rerum omnium mensuram, & mirabilium omnium mirabile maximum.* (f) Idem D. Augustinus, quando exclamat : *Miratur alia homo, cum sit ipse mirator magnum miraculum.* Illius enim excellens, & spectabilis forma moribus animæ congruens, atque acconunoda, status corporis

A 2

cel-

(a) Juvenalis. Satyr. 1. lib. 1. (b) Eccl. 3. 11. 8. 17. (c) Ex Psalm. 139.

(d) I. è. ter maximus. (e) Sic dictus ab humerorum latitudine, natus Athenis circa annum 429 ante I. C. (f) In Theoz.

4
cellus, atque erectus in cælum, os sublime, omnium
partium, ac totius symmetria etiam ab ethnicis sunt de-
predicata; adeò ut mirari non subeat, quum regius
Psalmes psalm. præcipuè 138. naturam hominis pressius
contemplatus exsuscitabatur, atque in tanti Opificis
amorem exardescerebat.

Sed voluit hic ipse Deus hocce conceptionis
mysterium sibi soli reservasse, & Adæ filios divini ope-
ris sui admiratores ejus utilitatem solummodo persen-
tire, non autem artificium intimè perlustrare, ac dig-
noscere. (a)

Pixidem nauticam hoc in Oceano perdiderunt
Philosophi, diversi diversa ad libitum somniarunt; sed
ne tempus rem pretiosam inutiliter conteramus, prin-
cipaliores opiniones perfunctoriè attingam, & summis
labris.

Empedocles (b) ergo, Anaxagoras (c) Hyppocra-
tes (d) Pythagoras (e) Epicurus (f) Democritus (g)
unà & Scotitæ cum Doctore Subtili putant ex mix-
tione utriusque seminis maris, nempe & foeminæ foe-
tum materno in utero generari, uti Lucretius cecinit

Semper enim partus duplici de semine constat.

Aristoteles (h) verò, Plato, Albertus Magnus (i) quos
cum Doctore Angelico sequuntur Thomistæ, contèn-
dunt, foeminas non activè, sed tantum passivè con-
currere; seu ut clarius me explicem, foeminas pone-

(a) Theod. Craanen tract. de hom. (b) Phil: Sculus floruit circ. ann.
ante J.C. 444. (c) Natus Clazomenis urbe Asiæ minoris circ. ann. 500
ant. J.C. (d) Insulanus Cous natus circ. ann. 460. ante J. C. (e) Sa-
mius floruit circ. ann. 540. ante J.C. (f) Atticus circ. ann. 342. ante
J.C. (g) Thracius fuit Hyppocrati coætaneus. (h) Stagiritæ natus
384. ante J.C. (i) Cognomine patrio dictus Groot i. è. Magnus, flo-
ruit sæculo XIII.

re materiam, viros virtutem plasticam communicare, ut foetus generetur.

Plurimum temporis hujusmodi opiniones invaluerunt apud physicos, medicos, moralistas, & legales; plurimum temporis resonuerunt in Lyceis, in Scholis disputabantur.

Donec Recentiores (a) propter repetitas experientias, dissectiones, & observationes in Cuniculis, Cervis, similibusque quadrupedibus: Steno, Van-horne, Drelincurtius, Graaff, Kerkring, Malpighi, Fabri, Schenkius, Svvmerdamius, alijque post eos innumera- biles, & propter frequentia studia Anatomiae dedi- ti novis inventis magis ad veritatem accedentes arbi- trati sunt, homines non aliter, quam cetera anima- lia ex ovo gigni, & virili genitura facundante: *Nul- lum animalium genus exors est originis ab ovo.* Dicebat Plutarchus. (b)

Et haec opinio ex abortibus, qui post aliquot conceptionis dies contingunt, confirmari potest, qui non nisi ovi figuram referunt, prout testatur Ruif- chius, & Hyppocrates, qui Psaltriam utero gerentem ovum abjecisse molli putamine obvolutum vidisse ob- firmat. (c) Ita ex Bartholini testimonio Hafniensis mu- lier verum edidit ovum, at verita, ne vulgi fabula efficeretur, confregit illud, & confestim abiecit. (d) Hinc non omnino fabula recensenda est, quae de Le- de filijs ovo natis apud Mythologos circumfertur. Et Cl. Malpighi: Cum unicum sit naturae institutum in

om-

(a) Harvæus Anglus aliquot diebus post coitum damarum, & cervo- rum nihil reperiit seminis virilis, nec foeminae intra ipsum uterum. Exinde ruit veterum opinio existimantium, utriusque sexus semen habere commisceri inter se intra arbum genitale, priusquam conceptio fiat... Craanen Diss. de homin. c. 62.

(b) Sympos. 11. q. 111. (c) De natur. pueri, seu fetus text. 4.

(d) De insolit. partibus, v. Arist. 3. de gen. animal. c. 9.

omni generatione (a) *Sicuti plantis, inquit, commune est ex semine prodire, ita & animalibus.* Unde concludit Hoffm. *Uti omne animal, ita homo etiam ex ovo producit.* Aliunde patet, quod foetus reperti sunt in tubis Fallopiianis (b) ita ab inventore Fallopio dictis: & in ipsis ovulorum cellulis, testantibus Valisnèrio, Ruischio, Etmullero. (c) Insuper quod ovaria tot ovis vacua adinvenit Graaf, Ruischius, & Verhennius, quot sunt exclusi foetus, (d) & Conradus Peyerus addit, quod *partibus istis castratione ademptis, aut casu, vel morbo destructis animalia sterilescent, nec amplius concipiunt, quia simul abolentur ova, in quibus conceptuum idea speciarim delitescent.* (e)

Quam plurimas huc alias brevitatè gratiâ omitto rationes, & experimenta, præcipuè quia hæc opinio tanquam certa, & inconcussa apud Jatrophiicos reputatur (f) qui præ omnibus in hac veritate investigandâ insudarunt.

Drelincurtius apud Batavos per observationes in viviparis huic opinioni adhæsit, super quâ historicas, atque phisicas lucubrationes de foeminarum ovis scripsit, quibus nihil luculentius, nihil clarius desiderari poterit.

Harvæus apud Anglos Caroli I Archiater totum
se

(a) Ita Harvæus Ex. 63. Tozzius, Aristot. 7. de hist. animal. cap. 7.

(b) V. Schurig. Spermatolog. c. IV. §. 7. & Syllepsilog. c. V. §. 8. de conceptib. tubar. (c) V. Spermatol. ibidem §. 8. (d) V. Syllepsilog. sect. 1. c. IV. §. VI. (e) Merycolog. sive de ruminant. lib. 1. c. 5.

(f) *Constat jam, & pluribus accuratioribus observationibus confectum est, verum semen muliebri extra uterum vesiculis quibusdam, vel ovulis contineri intra testes mulierum: Berger. physilog. lib. 2. c. 5. Occasione ovulorum incidit; in iisdem latitare fœtus primordia: quam opinionem eo usque defendimus, donec quispiam alijs ratiocinijs, & experimentis certioribus contrarium demonstraverit.* Nuckius adenograph. c. 7. & Thom. Bartholin. act. H. sn. observ. 104. inquit: *De ovulo in feminis post Stenonis nostri diligentiam nemo ambigit.*

7

sciderat dissectioni damatum utero gestantium, quas Rex suppeditabat, & nulli unquam comparandum tractatum de generat. animalium scripsit non per ratio-
cinia philosophica, sed per experimenta tantum; sic-
que absolvisset rem egregiam omninò, cum exorta
calamitate regni omnia fuerint everfa.

Malpighius tandem apud italos hoc in studio emar-
cuit. Et Antonius Vallisneri in nunquam nimis laudan-
dâ historiâ de gener. hominis, & animalis linguâ Tuf-
câ consignatâ cæteris omnibus hujus generis scriptori-
bus hætenus palmam præripuit.

Hisce præmissis: quis ergò vestrum non videat,
Auditores Ornatissimi, unde error Aristotelis de tar-
dâ foetus animatione? Unde Hippocratis? si de hac
unquam locuti fuerint, & intelligi deberent; (a) Et
pedisequorum, qui in Magistri verba iuraverunt? *Abys-
sus abyssum invocat.*

Conjectabat enim Aristoteles ex mixtione utrius-
que seminis generationem fieri, & jure concludebat,
quod nonnihil temporis necesse erat, ut seminis mo-
leculæ cohererent, ut lineamenta formarentur, ut
figuraretur embryo; hoc accidere putabat in maribus
quadragesimo die, in femellis octuagesimo, vel no-
nagesimo.

Hujus Philosophi placitum post Petrum Lombar-
dum Scholasticorum Corisæum evasit commune: Ete-
nim cum circa eam ætatem (b) introducta in Scholas
fue-

(a) Aristotel. lib. 7. de hist. animal. c. 3. scripsit: *Mares fœtus magnâ ex parte circa quadragesimum diem dextro potius latere moventur, feminae sinistro circa nonagesimum*: Ex hoc Arist. textu deducunt opi-
nionem de aded tardâ fœtus animatione; sed falsò, ex hoc enim tex-
tu non deducitur, fœtum non esse animatum ante prædictum tem-
pus, sed motum percipi non posse ob membrorum ineptitudinem, &
spirituum interceptionem, uti quotidie observatur in infantulis as-
phyxia correptis. De Hippocr. vide infra.

(b) Sæcul. XII.

fuerit lectio , & explicatio librorum Aristotelis , qui penè unus audiebatur , ejus opinionem de adeò tarda animatione cum D. Thoma Scholastici omnes amplexi sunt : Ad hæc maximè contulere libri tum de *Spiritu* , & *animâ* , tum de *ecclesiasticis dogmatibus* , qui eo tempore sub Augustini nomine circumferebantur : At Crytici omnes cum Bellarmino neutrum esse Augustini demonstraverunt.

Aristotelis sententiam sequuta est Glossa cum juristis ; Omnes denique Medici , ità ut ferè universalis effecta sit , ac in eodem gradu permanferit usque ad annum 1640. quo Thomas Fieni Medicus Antuerpiensis ipsi bellum indixit , & in suam traxit opinionem Paulum Zacchiam , licet antea reluctantem.

Hos duces omnes ferè insequuti sunt Medici : posita enim ovorum opinione , quæ , uti dixi , inconcussa apud nos per experimenta , & anatomicas dissectiones habetur : ovo jam per auram seminalem sacundato : quid amplius expectari debeat , ut statim à conceptione anima non infundatur ? Uti enim in semine plantæ omnis planta efformata reperitur , teste Tertulliano , & Augustino cum omnibus ferè Recentioribus Philosophis , ita & in ovo muliebri homo est , & qui est futurus : Etiam in ovo Gallinæ compressæ pullus est , testis Malpighi : *Etiam in ovo fœmineo germine virili intra uterum fœto homo est* , addit Drelincurtius : *ergo ut homo sit , oportet , ut animam habeat.*

Sed redeamus ad Aristotelem : scribit ipse , masculinum fœtum 40. die ; fœmineum 80. reperiri formatum , & narrat , *eum discerptis membranulis magnitudine majorem formicam æquare.* (a) Sed ad libitum scripsit , nam innumera experimenta , & observationes demonstrant , fœtum non ita serò ad magni-

(a) Lib.7. histor. Animal. cap. 3.

9
magnitudinem formicæ majoris ascendere : Petrus Gassendus retulit , quod foetus 12 dierum formatus erat à summo capite usque ad pedum digitos ; moles tamen tertiæ parti unius parisiensis digiti respondebat.

(a)

Cum Gassendianis concordant Kerkringi experimenta de generatione foetus , ubi dicit , vidisse foetum quatruiduanum in muliere subito interemptâ graphice lineatum , ita ut caput à cæteris membris facile distinguere poterat. (b)

Severinus Pineau vidit foetum 20 dierum omnimodò perfectum , & omnibus numeris absolutum.

Franciscus Mauriceau obstetricandi Artis peritus fatetur foetus menstruos utriusque sexus servasse ad magnitudinem unguis , qui ita sua membra conspicua habebant , ut videbantur pariter , ac si essent foetus semestres. (c)

Joannes Baptista Bianchi sincerus vir primus in Taurinensi Universitate Anatomicus in suo Musæo plurimos abortivos ex omni penè graviditatis die solertissimâ exquisitione collegerat , & anno 1734 illorum historiam conscripserat , differentiam in foetibus V quoque die observatam pro diversâ eorum ætate demonstrans. (d)

Ipse Hippocrates , quem Aristotelicæ opinionis Patronum existimant , lib. de carnib. affirmat , foetum spatio 7 dierum post conceptionem esse absolute formatum. (e)

B

Vi-

(a) Tom. 2. Physic. de genera. animal. cap. de animat. foetus.

(b) Caput clarè à corporis mole distinctum, & in capite quasi per nebulam adnotata organorum puncta ; corporis autem reliqui rudis adhuc erat, indigestaque moles.

(c) Traité des maladies de femmes grosses lib. 1. c. 4.

(d) Igitur quis cupidine illectus foetuum schemata juxta veram sui magnitudinem delineata videre desiderat, adeat tam illustris anatomici de naturali in humano corpore generis historiam. (e) Text. 20.

Videte, ergò, quam ad libitum scripserit Aristoteles, quamque graviter fuerit hallucinatus, cumque eo omnes Sectatores.

Nec minus erravit, quum dixerit cum Hippocrate (a) (licet contrarium senserit Plinius) (b) marem citius, quam fœmellam formari: Nam si ità se res haberet; mas, erit consequens, quod, antequam fœmella, lucem videret; sed quotidiana experientia docet, gestantes nono mense indifferenter mares, vel fœminas utero deponere. Et quis nesciat, à muliere gemellos diversi sexus eodem partu in lucem effundi? Si autem simul maturuerunt, ut unà oriantur, cur non æquè simul ad animationem idonei effecti sint? Maxime cum id non solum in mulieribus, canibus, felibus, similibusque multiparis; sed etiam in Oviparis perpetuo ritù observetur, nam cujuscunque sexus fuerint pulli in ovo inclusi mares, vel fœminæ pari tempore perficiuntur, & simul excluduntur.

Nec hilum confert Hippocratis auctoritas, cui plurimum fidunt Theologi, Canonistæ, & Jurisperiti. Dubius enim hâc super re semper extitit: licet enim Hippocrates *lib. de nat. puer.* (c) dicat, marem spatio 30 dierum, fœminam verò 42 dierum formari. Ipse tamen Hippocrates, uti suprâ dixi, *lib. de carnibus*, inquit: *Porro vita hominis septem dierum est, & in septem diebus habet, quacumque corpus habere debet:* adducitque experimenta à se facta in abortivis meretricum. (d) Et in historia supradictâ de abortu Psalteriæ cla-

(a) *Lib. de natur. puer. text. 13. 14.*

(b) *Lib. de histor. naturali 7. c. 4.* (c) *Vid. supr.*

(d) *Mirari autem quis possit, quomodo id sciam. Verum multa ego vidi hoc modo: Meretrices publicæ... conceptum intra se perdunt: Postquam autem jam perditus est, elabitur, velut caruncula. Hanc carunculam in aquâ conjectam si conspicias consideraveris, omnia membra habere reperies, & oculorum regiones, & aures, & manus, & maximum digitos, & crura, & pedes, & pedum digitos, & pudendum, & reliquum totum corpus manifestum.*

clarissimè addit , respirationis usum habuisse , quamquam sexto die à prægatione contigerit : en ejus verba fideliter à græco idiomate translata : *In cujus medio tenue quiddam extabat , quod mihi umbilicus esse videbatur , & sanè per illum spiritum intus , & extrà ducere : hoc est inspirare , & respirare , quod quidem non sine motu systoles , atque diastoles , & consequenter non sine manifestâ vitâ in embryone fiebat.*

Hinc clarè videtur Hippocrates Hippocrati adversari : non aliud ergo credendum cum Martiano in commentarijs illustri , quod librum de *natur. puer.* in juventute edidit , de *carnib.* vero librum in senectute , uti stylus utriusque declarat. (a) Et per varia experimenta in totâ suâ longævitate factâ sententiam variare potuisse , & se semet retractasse.

Advertendum etiam Hippocratem de foetus animatione nil penitus musitasse , sed tantum de corporis complemento , & articulatione , nempe quia animam in materiâ , & ex materiâ esse volebat : *sic quis non credat , animam animæ ammisceri demens est.* (b)

Theologi , ergo , Canonistæ , juris-periti (concludam cum Cl. Bianchi (c)) nec Medicorum , præterquam verè scientium , & reverà anatomicorum sententijs fidant , nisi velint res sibi imponi , vel ineptiores illis , quæ de ingressu animæ in masculinum humanum corpus post 30 à conceptu dies , in fæmineum post 40.

Paulus Zacchias Romanus ambidexter Scriptor medum in Medicinâ , verum in utroque jure celebris in primo sui operis Tom. communem illius temporis (d) amplexatus fuerat opinionem , quæ foetus animationem à conceptu differebat.

B 2

At

(a) In not. ad Hipp. lib. de carnib. n. 216. (b) Lib. 1. de diæt. tex. 11. (c) Lib. 5. c. (d) Edidit 1. lib. qq. Medic. Legal. ann. 1621. apud Jacobum Mascardu Romæ.

At in Tom. 2. qui posthūmus est, (a) primò dicta revocavit, Retentiorum opinioni adhasit, ità gravia credens rationum momenta, quibus eorum sententia statuitur, ut sibi persuadeat de eādē non amplius esse ambigendum. (b) Et inter cæteras rationes, & argumenta unum desumit ab intemeratâ Conceptione B. M. V. non equidem contemnendum. (c) Die VIII Decembris celebratur à Catholicâ Ecclesiâ festum Conceptionis Immaculatæ V: ex divinâ revelatione à D. Anselmo examinatâ, atque probatâ. Intelligitur conceptio formalis; hoc est: primum animationis instans, ut Alexander VII declaravit: (d) Materialis enim conceptio, uti Theologi dicunt, non esset festi ecclesiastici objectum.

Die VIII Septembris ab eādē Ecclesiâ celebratur festivitas nativitatis ipsius B. V. ex antiquissimâ traditione: Quid clariùs? Inter diem VIII Decembr. & inter diem VIII Septembr. novem merè menses excurrunt, quod est commune tempus, quod intercedit inter conceptum fœtus, & ortum.

Si ergò Ecclesia sterisset Scholasticorum opinioni, vel mense Februarij festum Immaculatæ Conceptionis celebrari decrevisset, vel dicendum foret, Virginem in suæ Matris ventre undecim, vel duodecim mensibus permanuisse.

Quid vobis videtur, Auditores Ornatissimi, hoc argumentum? Hæsitatis adhuc? Creditisne hoc ipsum miraculo deputari, sicut in Christi conceptu? Nequidem: Redemptoris enim generatio, utpotè divinisissimi Spiritus opus, prodigiosa fuit in omnibus. (e) At Mariæ generatio naturæ ordinem sequuta est. (f)

Ad-

(a) Ann. 1661 editus, & Alex. VII. dicatus. (b) Lib. 1. tit. 2. q. 9. n. 24.

(c) Tom. 2. lib. IX. tit. 1. q. ultim. n. 135. (d) Constitut. *Sallicitudo*.

(e) Basil. Hom. de human. Christ. gener. S. Joan. Damasc. de fid. orthodox. c. 2. (f) D. Thom. p. 3. summ. q. 27. art. 2. ad 4.

Addite, quod in hac ultimâ oporteret miraculum istud ratiocinijs adstruere, non verò tantum supponere ad vim argumenti eludendam.

Retorqueamus orationem : *In iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea* : dicit Regius Psalter. (a) De peccato originali hic locus est intelligendus : Ità S. Athanasius, S. Chrysostom. S. Hyeronim. S. Augustin. ac palsim alij omnes : Favent Hebr. Syr. Arab. : *In iniquitate conceptus sum* : Hebr. Chald. S. Hyeronim. : *in peccato* : S. Ambrosius : (b) *In iniquitate concipimur* : Quî ergo in iniquitate concipimur, nempe cum labe originali, si anima post 40, vel 80 dies à conceptione infunditur? Non, nisi concipitur homo, nempe ex animâ, & corpore compositus, uti clarè exclamat Job : *Pereat nox, in quâ dictum est, conceptus est homo*. (c) Quandonam incipit peccatum originale? In ipsâ conceptione, & primâ animæ infusione in corpus : docet Angelicus Doctor. (d) Quandonam dicitur mulier concipere? Cum semen muliebres (melius dicam, ovum) apprehendit semen virile. Ergò ut facilius intelligamus nos in iniquitate concipi, nempe cum peccato originali, abs re non erit autumare, statim à conceptione, vel in ipsâ conceptione nulla temporis intercapedine animam infundi.

Papæ! Video in me, meamque opinionem minitabundos insurgere legales, Theologos, Canonistas, plenis buccis objicientes, hanc recentiorum opinionem nedum bullas Pontificias, PPM. auctoritates, sed & ipsam S. Scripturam conculcare.

Sed bonâ pace auscultent, & pacato animo: Verum est, bene novi, quod Exodo legitur (e) juxta versionem 70. *Siquis percusserit mulierem in utero habentem*

(a) Psalm. L. v. VI. (b) Apolog. cap. 11. (c) Cap. 3. v. 3. (d) 1. 2. q. 8. art. 1. ad 4. (e) Exod. 21. 22.

bentem, & abortiverit, si formatum fuerit, det animam pro animâ; si autem informatum fuerit, mulctetur pecuniâ. Sed aliter legitur in nostrâ vulgatâ, quæ est communiter admittâ, neque illa discrepat ab hebraico, uti notavit Cl. Calmet: Legitur enim: Si abortivum quidem fuerit, sed ipsa vixerit, subiacebit damno, quantum maritus mulieris voluerit, & arbitri iudicaverint; si autem mors ejus fuerit subsequuta, reddet animam pro animâ. Ubi non distinguitur inter abortivum animatum, & inanimatum; sed solum inter Matrem verberibus occisam, vel superstitem.

Hinc Fl. Josephus Judæus Scriptor, qui leges, & veteris testamenti documenta ad unguem callebat, ait. (a) Qui mulierem uterum gerentem calve percusserit, siquidem mulier abortiat, pecuniâ mulctetur à iudicibus, quod corrupto foetu populum uno cive diminuerit; & aliam præterea pecuniam det marito mulieris. Quod si illa moriatur, & ipse det panas capite, quandoquidem vitam pro vitâ reponi justum est.

Instabit quis: Hanc distinctionem formati, & informati foetus reperiri admittam in Decreto Gratiani, (b) & ex S. Augustin. qq. veter. & novi testamenti. cap. 23.

Hujusmodi instantia, & auctoritas quid ponderis habere primâ fronte videtur, sed si chrytices ventilabro cernemus, in auras evanescet.

Quoad enim Decretorum librum à Gratiano Monacho Benedictino compilatum (c) omnes Canonistæ benè norunt, vim legis non habere; cum ipse Gratianus auctoritatem canonis condendi non habuerit: Ideo Gratiani librum, tamquam legalem non authenticavit Gregorius XIII.

Quoad

(a) Lib. 4. antiquit. Judaic. (b) C. VIII. Non est homicida, qui abortum procurat, antequam anima corpori sit infusa.

(c) Ann. 1560.

Quoad verò D. Augustini auctoritatem à Gratiano adportatam (a) sciendum, quod hodiè indubitatum est, Auctorem qq. *veter. & novi testament.* non esse Augustinum: Ità sanè Maurini Patres, & jure monuerunt. (b) Enim vero Auctor ait, se scribere 300 anno post Hyerosolymitanum excidium, cum Augustinus eo tempore non nisi annum 16 ætatis numeraret, & pro comperto habeatur, cum tractatus Ecclesiasticos ante baptismum, quod annos natus 33 maturâ juventute suscepit, non conscripssit.

Neque Possidius in indice Librorum Præceptoris sui de illo meminit, neque Augustinus ipse in libro retractationum.

Insuper Auctori qq. *veter. & nov. testam.* multi contra sanam doctrinam errores exciderunt, quos inter Melchisedechum esse Spiritum S. asseruit, aliaque habet, Alexandro teste, (c) *barbara, & dura*; quapropter Bellarminus (d) asserere non dubitavit: *Librum non esse Augustini, sed alicujus Hæretici*; Et à stylo, & circumstantiâ temporis, quo scriptus est, Hilario Diacono Luciferani schismatis olim Propagatori adscribendum esse non leviter conjectavit.

Sed nè auctoritatis vim effugere videar, Dò, quod 70 Versio, à quâ vulgata recedit, benè se habeat: quid inde? *Formatum, & informatum*, quod apud 70 legitur, non denotat animatum, & inanimatum, sed tantum perfectum, & imperfectum, quam interpretationem sequi videtur idem D. Augustinus.

(a) Cap. IX. Moyses: *Moses tradidit, si quis percusserit mulierem in utero habentem, & abortiverit, si formatum fuerit, det animam pro animâ; si autem informatum fuerit, mulctetur pecunia; ut probaret non esse animam ante formatam, &c.*

(b) In monit. & censur. Doct. Lovan. præfix. l. 4. op. S. Aug.

(c) Sect. 4. c. 6. art. 14.

(d) De Script. Eccles. in Ambros. & August.

tin. *quest.* in Exodum. (a) Opere sine dubio Augustiniano, & anno 419 conscripto. Abortivi enim etsi animati, imò & quadrimestres rectè appellari possunt non perfecti, ac propterea si exierint, non vitales.

Hinc auctori abortus minor imponitur pœna, ut dissimili modo plectatur, qui hominis plenè formati, atque verisimilius victuri occisor est, quam qui vitam suborientem parvulis aufert, qui etsi vivi, etsi animati vitam precariò possidere videntur. (b)

Quapropter in Cap. X. quod incipit, *sicuti* (c) cujus verba à S. Hyeronimo sunt mutuata, non dicitur imperfectum foetum carere animâ, sed hominem non reputari.

Atque ea ratione multi quidem ex juristis traderunt, non inferendam esse capitis pœnam propter abortus foetuum V mense minorum: uti Michael Boudewyns animadvertit (d) *jura*, inquit, in foro fori, sicut explicat Torreblanca, de tam tenui animatione non loquuntur..... sed animatione perfectâ, quâ infans maturus est ad nascendum, uti tradunt Thesaurus, Suarez, Piazza, Menochius, Gomez. Id etiam placuit Rejes, Carpzovio, & Villepando cum alijs:
Et

(a) Si ergo illud informe puerperium jam quidem fuit, sed adhuc quodammodo informiter animatum; (quoniam de Animæ questio non est præcipitanda indiscussæ temeritate sententiæ) ideo lex noluit ad homicidium pertinere, quia nondum dici potest anima viva in eo corpore, quod sensu caret. q.80. & in Gratian. Decret. ante capitul. Moyses.

(b) Hoc conforme videtur Constit. Carolin. ex Carol. V. ordin. crim. art. 133. Juri Saxonico electoral. constit. novell. p. IV. c. 4. §. 1. Juri Prussic. novis. p. III. tit.6. art.7. §. 2. Juri communi juxta leg. Cornel. de Sicar. l. 8. Et tandem ipsis nostris patrijs legib. 7. Partit. Jur. leg. 8. tit. 8.

(c) Sicuti semina paulatim formantur in uteris, & tandiu non reputatur homo, donec elementa confecta suas Imagines, membraque suscipiant, &c. Ad Algal. q. 4.

(d) Ventilabr. Medic. Theolog. p.1. q.26.

17
Et Zacchias addit , (a) primis temporibus prægnationem existimari dubiam , & ubi de panis agitur , lex inquit : *In dubijs , quod minimum est , sequimur.* (b) Foetu verò adulto non solum fieri certam , sed crispam Matris vitam in abortu periclitari , (c) quapropter veluti duplex homicidium esse reputandum. Huc alludit illud D. Hyeronimi (d) : *Nonnulli cum senserint concepisse de scelere , abortui venena meditantur, & frequenter ipsa commortuæ trium criminum Reges ad inferos perducuntur : Homicidæ sui ; Christi adulteræ , nec dum nati filij parricidæ.*

Nec officiunt Bullæ Pontificum , & decretales : licet enim Innocentius III in cap. *Sicut de homicidio* : (e) distinguat inter penas abortus foetus vivificati , & non : Item Sixtus V (licet statuatur contra utrumque excommunicationem) (f) quam Sixti bullam mitigavit Gregorius XIV. (g) & Clemens denique VIII eandem distinctione usus est.

Non officiunt , inquam , Pontificum enim mens non fuit , statuere animam non immediatè post conceptionem infundi , sed tantum illi supponunt , dari foetum , qui non sit animatus : Leges enim solent in rebus ad philosophiam , vel medicinam , aliasque humanas facultates pertinentibus communiori sensui Doctorum , qui eas profitentur , sese accommodare.

C

re.

(a) Lib.9. tit.1. q.ul. n.119. (b) Ibidem n.117. (c) Ibid. n.118.

(d) Ad Eustoch. de custod. virgin.

(e) Cap. XX. *Nos verò devotioni vestre insinuatione presentium respondemus , quod si nondum erat vivificatus conceptus , ministrare poterit , alioquin debet ab altaris officio abstinere.*

(f) Kal. Novembr. 1588. Pontificat. sui ann. 4. Sixtus V hanc controversiam præ oculis videtur habuisse , cum eandem decreverit penam , sive animatus fuerit foetus , sive inanimatus , hanc distinctionis subtilitatem despiciens ad mentem D. Basilij , & iniquis omne exitum intercepturus.

(g) Die 31 Maj. an. 1591.



re. (a) Quum verò prædictæ bullæ manarent ; Medici, ac Philosophi penè omnes Aristotelici erant , uti supra retuli ; Nam Fienus , & Zacchias , qui controversiam exsuscitarunt , sunt omnibus illis constitutionibus posteriores ; Inde factum est , ut iidem Pontifices omnium vestigia calcantes hâc sint usi distinctione foetus animati , & inanimati , diversamque inflixerunt penam , credentes , quod foetus tenelli ante quadragesimum diem saltem animati dici non possent ; maxime cum interdum ante prægnationis progressum de ipsâ non immeritò sit dubitandum ; & *in dubiis* , juxta legem , *quod minimum est* , sunt secuti. (b) Itaque præfatæ bullæ , & sacrae penitentiariæ stylus , etli æquitate commendabiles , philosophis tamen veritatis accuratius investigandæ viam non præcluserunt.

His rationibus , & momentis adducti Recentiores Philosophi , atque Medici maximo numero Zacchiæ opinioni adhæserunt : Quos inter Fortunatus Fidelis , Bartholomæus Corte , Gaspar Bravo , Vaterus , Horstius , Hefstenefer , Museus , Galicke, Teychmeyerus , Chaventever , Thomasius , Planerus , Braune , Stahl , Durrius , Bohinus , Mauriceau , aliique ferè innumeri , quorum cathalogum citat Cl. Michael Alberti Borusicæ Regis Archiater. (c) Nec tamen solis Philosophis , & Medicis Zachia sententia placuit , sed plerisque è Theologis , & præcipuè Christiano Lupo, (d) Natali Alexandro , (e) Hyeronimo Florentinio , (f) & Antonio Rodriguez. (g) Piazza (h) quoque , Cor-

(a) Zacch. ibid. n. 115. Rodriguez nuevo aspecto de Theol. medic. moral paradox. 1. & IV.

(b) Cæterum, uti Doctores animadvertunt , non idem est quærere de animationis tempore ad abortus puniendos , ac de eodem quærere ad abortivos baptizandos. (c) In Philosoph. c. de gener. & in jurispr. med. c. 7. de animat. foetus. (d) Tom. 12. in Apol. de ov. fœc. & exam. fortal. (e) Tom. 1. Theol. Moral. lib. 4. c. 7. art. 4. reg. 15.

(f) De Baptism. abortiv. (g) Ut suprà Paradox. 4. (h) Caus. Immac. Concept. act. 3. art. 2.

ritus (a) alijque in hanc novam non obscure propenderunt opinionem.

Sed animadversione dignum operæpretium existimo, quod licet hanc Recentiorum opinionem novæ opinionis nomine toto meæ antea prælectionis studio adpellitaverim, ut ab Aristotelis opinione apud nos jam antiquatâ distinguerem, tamen si vetusta Patrum, & Philosophorum exemplaria nocturnâ, diurnâque manu versabimus clarè adinveniemus, quod antiquam habuerit originem.

Partim enim quia animam ex traduce propagari (b) cum Tertulliano credebant, uti omnes ferè Occidentales, teste S. Hyeronimo; partim, quia sui tabernaculi Architectam credebant, in primis conceptionis vestibulis animam posuere.

Profectò S. Basilii (c) nolebat inter factum animatum, & inanimatum distingui: *Formati autem, vel informis subtilitas à nobis non attenditur*: (d) Unde hoc autem? nisi quia verisimillimè à principio animam infundi credebat.

Is erat, Norisio teste, (e) Græcorum omnium sensus. Idem sentiebat Sanctus Cæsarius. (f)

Citantur etiam pro hac sententiâ S. Cyrillus Alexandrinus, (g) & S. Gelasius Papa. (h)

Similia dixit Nicetas choniates Græcus, (i) qui sæculo XIII clauit: *Nullum commune dogma super questione istâ, inquit, vel ab Apostolis, vel ab ullis alijs SS. PPbus. accepimus*: Subjungens aliquos PPes. putavisse: *Semen animari, cum primum in uterum venit,*

C 2

nit,

(a) Instit. Phil. tom. 4. tract. 1. disp. 3. c. 9. n. 9. (b) In hoc non laudo.

(c) Floruit IV. sæculo. (d) In sua celebr. ad Amphilocho. canonic. epist. (e) In vindic. August. c. 4. §. 3. (f) Lib. 6. Dialog. 3. in respons. ad interrog. 115. (g) Floruit V. sæcul. lib. 1. in Joann. c. 9.

(h) Lib. de duab. natur. contr. Eutich. & Nestor.

(i) In Theaur. Orthodox. fidei lib. 1. c. 74. pag. 91. tom. 25. Bibliot. M.M. P.P.

nit , ità ut partium neutra (scilicet anima , & corpus) compositionem aut præcedat , aut subsequatur.

Idem putaverunt , teste eodem Niceta , Græcorum sapientum Nonnulli : (a) Idem nonnulli Philosophorum , quos inter Alexander Aphrodiseus (b) celeberris Aristotelis Commentator : Themistius , (c) & antiquus Auctor libri nomen Galeni præferentis , (d) quorum omnium verba , & genuina testimonia transcribere abstineo , ne prolixius profluat Oratio.

Si ergo tot , & tot illustres Sapientes nostræ opinionis fuere suffragatores , & olim , quæ communiter putabatur , hominem ex commixtione utriusque seminis actione virtutis plasticæ effingi : Quæ res satis dissuadebat , ne citius in humano fœctu rationalis anima admitteretur , quoniam concedendum esset virtuti plasticæ tempus , quo transmutationem , formationemque moliretur : Quam fortiori ratione hodie , quò illuminatius vivimus ævum , (e) credendum ! cum per repetitas experientias , & solidiora ratiocinia comprehendimus ; In ovis muliebribus , quæ analogæ sunt vegetabilium seminibus , omnes Embryonis partes præexistere , quamvis in seipsis quodadmodò involutas. (f)

Videte ergo , quæso , si in meæ Prælectionis vestibulo audacter pronuntiaverim , certius credendam , statim à conceptione animam infundi.

Sed hæc omnia momenta , & quæ possem adducere pro Recentiorum sententiâ libenter omitto , Auditores ornatissimi , si tantum mecum considerare veli-

(a) Græcorum Sapientum nonnullis Embryonis , seu imperfectos in utero fœtus statim ab illa informi sua forma placuit animari. Nicet. ibid.

(b) Floruit sæcul. III. (c) Floruit sæcul. IV. lib. de Anim. c. 11.

(d) Lib. an Animal sit id , quod in utero est. c. 4.

(e) Quanto mundus ad extremitatem ducitur , tantò nobis æterna scientiæ aditus largius aperitur. S. Greg. Magn. apud Moren. defin. concept. p. 3. (f) Vid. Bianchi de naturali generat. histor.

litis, quantum damni, quantum moribus noxia, quos-
ve abusus secum trahat dubia, seu erronea Aristotelis
opinio de tardâ foetus animatione, & quantum è con-
trâ utilitatis ex sententiâ de citâ animatione possit ema-
nare. Accipite.

Mulier furtim utero gerens falsâ imbuta opinio-
ne, quod foetus etiam bi-mestris non sit animatus,
omnem movet lapidem, ut pro suo tutando honore
abortiat, facilius primis mensibus consequitur, ger-
men è nido exturbat, & inexamiatum, si forsan vi-
vat, in latrinas projicit, in sterquilinijs operit suis,
proh dolor! canibusque devorandum.

Ipsæ deliræ anus, ipsæ malefuadæ Obstetrices, cir-
cumforanei, Agyrtæ, & licentiosi Pseudo-Medentes
suam ministrant operam, credentes, non abortum,
sed *fluxiones*, cum Aristotele, provocare, quas 7
politic. concedit, propterea à Patribus, præsertim Ter-
tulliano, reprehensus.

Ipsæ Matres, & honestæ Mulieres putantes primis
temporibus foetum animâ carere, præcautiones ad il-
lum conservandum opportunas, ac si unquam, aliâs
tum maximè necessarias non solum persæpe negligunt,
sed & apertè contemnunt. Quò sit, ut primis gesta-
tionis mensibus, uti quotidiana docet experientia, fre-
quentissimi sint abortus.

Ex hac firmâ, sed falsâ credulitate alterum ma-
lum, & non minoris momenti procedit, nimirum
abortu eveniente, Præsentes, qui Matri assistunt, foe-
tui nequaquam attendunt tenello, inanimem ex no-
cuâ Aristotelis opinione credunt, & tamquam offam
sanguineam despiciunt. Quis hæc fabulas non crederet?
Sed ni vestrâ patientiâ abuti timerem, millenas histo-
rias, heu nimis verissimas, referre possem in praxi
medica obvias, & parochis quotidianas.

Quâ super re fortiter querebatur Eruditissimus, &
Pijsimus Roncaglia: (a) Quos foetus abortivos, inquit,

ex

[a] T. 2. tract. 17. c. 4. in reg. pro praxi.

ex ignorantia obstetricum, & Matrum excipit latrina, quorum anima, si baptismo non fraudaretur, Deum in æternum videret, & corpus, licet informe, esset decentius tumulandum. Sed quibus, addit, potissimum sub gravi culpâ competit hanc expellere ignorantiam? Nonne Parochis?

Et quidem si Parochi, & animarum Pastores accuratè populum suum admonerent, satis probabile esse, foetus animationem fieri temporis momento conceptionem sequente, ac proinde, ubi abortus eveniret, in eo principaliorẽ curam esse statuendam; observando, scilicet, quam attentissimè, utrum embryo, quamvis mole minimus, vitâ donatus appareat, ut de baptismo cogitetur: Quanti abortus evitarentur; hæc enim inducta opinio pravas mulieres, quæ abortum prætextu nedum factæ animationis facillimè procurant, facillimè deterreret. Et quanti foetus sacro baptismatis lavacro, & Dei visione non fraudarentur!

Postquam enim de Aristotelis opinione capsum, est dubitari: Plerique Theologi docuerunt, nullum abortivum, etsi imperfectissimè figuratum esse derelinquendum; sed perquirendum, utrum liquid vitæ indicium in eo insit, ut saltẽ sub conditione baptizetur: (a) Sic sentit Cl. Maximilianus Dezza, (b) Sic Cl.

(a) Monitum. Modus baptizandi abortivos minimos hic est. Baptizandus est, quamvis adhuc secundinis involutus sub conditione, *si es capax*, ne tempus absumamus cum periculo ejus mortis, donec secundinus spoliatur: Quæ conditio, *si es capax*, respicit æquè tam dubium animationis, & vitæ, quam dubium, ne baptismatis validitati obstat secundinæ; quo facto aperiantur secundinæ ipsæ, & iterum baptizetur sub duplici conditione: *Si es capax*, & *si non es baptizatus*; & hoc fieri debet in aliqua patina, vel cyatho aqua pleno. Vid. Roncaglia t. 2. tract. 17. de baptis. c. 4. q. 4. resp. 3. & t. 1. tract. 11. de V decalog. præcept. c. 2. q. 3. resp. 1.

(b) In Opusc. in calc. Apolog. Franc. Verde pro Caramuel.

Cl. Cardenas, (a) qui Dezzæ sententiam stabilissimo fundamento superstructam declarat; sic meminit La croix: (b) sic Elazza, (c) sic P. Deodatus à Cuneo; sic eruditissimus Roncaglia, (d) & inter nostrates sic eruditissimi Monachi Rodriguez, (e) & Feijgo. (f)

Sed ultrà omnes Hyeronimus Florentinus (g) Vir æquè doctus, & Zelo animarum incensus in suo per- celebri *de hominib. dubijs, sive de baptismo abortivo- rum* opusculo. (h) In cujus censurâ Parisiensis facultas Theologica hanc Florentinij doctrinam *indubitata* ap- pellat: Et collegia nostra Salmaticensia Hispaniarum Episcopos exhortantur: *Predictam propositionem esse usu recipiendam, & sequendam in praxi.*

Episcopi, & Archiepiscopi Siculi ferè omnes il- lustres nedum doctrinâ, verum & Zelo Pastores per edicta hanc sententiam, & hujus sententiæ praxin suis Parochis aliquot ab hinc annis unanimiter inculcarunt. (i)

Videte, ergo, quæso, si audacter pronuntiave- rim, *utilius credendum, statim à conceptione animam infundi!*

Utique, Sapientissimi Auditores, hanc causam sedulò perpendite; vestro iudicio, vestro examini hu- millimè submitto: Res. seria agitur, *Videte, ne contem- natis unum ex his pusillis.* (k) Vestro studio, vestrà charitate, vestris rationibus, & auctoritate hanc mo- ribus utilissimam sententiam fovete, in populum spar- gatur: Sic innumeri coercerentur abortus: sic innu- meris Innocentibus non denegaretur baptisma: Et Hy-
ru-

(a) In prim. Chryf. disput. 14. c. 3. (b) Lib. 6. p. 1. de Baptif. dub. 4. n. 294. (c) De Immaculat. V. concept. Panorm. ann. 1747. edito. (d) Vid. sup. (e) Lib. sup. cit. paradox. IV. (f) Theatr. Critic. t. 8. discurs. 11. (g) Congregationis Lucensis à Matre Dei, cujus erant etiam Roncaglia, & Dezza. (h) Juxtà impression: Lucæ ex Typo- graph. Hyacinth. Pacij 1666. (i) Vid. etiam Rodriguez lib. sup. cit. pa- radox. t. 8. §. VIII. (k) Mathæi 18. 10.

rusalem celestis maximam partem ex Parvulis, vel Infantibus arbitror (cum Petro Diacono (a)) posse compleri.

QUod reliquum est Orationis, ad Vos converto, *juvenes Dilectissimi: Euge! Ergo Tantę Matris Alumni* state animis, ejusque nomen, ejusque honorem pro vestrâ Patriâ, pro vobis metipsis omnibus nervis iustinetis:

Vos, qui Eloquentiæ viridaria percurritis, curate, ut in vobis pro rostris Granatensibus Cicero reviviscat.

Vos, qui Physices, & Mathematices disciplinis imbuimini, arcana naturæ penetralia intus discurrite.

Vos, quorum erit olim, *jus suum unicuique tribuere*, infudate, ut

Cedant arma togæ, concedat laurus olivæ.
Infudate: Ne cælum repetat terris Astræa relictis.

Vos Æsculapij Filij honorem Medicinę vindicate, quæ apud vulgus in præsens *Carnificina* irriforię vocitatur. (b) Vosque, inquam, præcipuè etiam, atque etiam obtestor, enixè incumbatis: *Ne Medicina omnium Artium præclarissima propter ignorantiam eorum, qui eam exercent, & ob Vulgi ruditatem, quod tales pro Medicis judicat, & habet, omnium Artium longè vilissima censeatur.* Sic olim querebatur Noster Hippocrates: (c) Et si hisce temporibus revivisceret Divus Senex, rumperetur medius, perculsus, quod *Medicina ubique contempta jacet, frigent gymnasia, torpent Professores, ars ipsa in ataxiam abiit, & nonnisi apud delirus anus, & recutitos Apellas, & eos, qui multorum periculis experimenta faciunt, ejus usus queritur.* (d)

Vos tandem, qui scientiæ scientiarum incumbitis, qui de ipso Deo pertractare, qui fidelium mores Sanctæ

(a) Ap. S. Gregor. M. Dialog. lib. 4. c. 7. (b) Heurnius. (c) Lib. Lex. (d) Cornarius epistol. nuncupat. ad Senat. Imperial. August. Urb. Vindelic.

252
ræ Ethices regulis componere debetis, diu, noctu-
que impallefcite, ut tanto studio pares evadatis, sa-
nam, inviolatamque Doctrinam servate, è puris fon-
tibus bibite, futiles quæstiones rejcite, ne tempus rem-
ptiosam non secus, ac qui canculos edunt, non sine pæ-
culo conteratis; Utor verbis Cl. Mabillonij. (a)

Hec Nobilissimi Juvenes, velisque, remisque stu-
diorum curriculum inchoate! Quid vobis, amabò,
desideratur? Dicebat olim meus Hypocrates (b) quod:
Qui scientiam sibi verè comparare volet, cum his ducibus
viti sui compotem fieri oportet; Naturâ, Doctrinâ, mo-
ribus generosis, loco studijs apto, institutione à puerò,
industriâ, & tempore.

Quid horum vobis desideratur, inquam? Naturâ,
doctrinâ, moribus generosis, loco studijs apto omnes fe-
rè nationes præcellitis: A pueris ergo instituamini,
quod cum eo convenit, quod opportuno tempore semina in
arvum cadere oportet: Industriam ponite, quæ cultura
est, & Tempus hæc omnia corroborabit, ut perfectè enu-
triantur.

Utique Dilectissimi, tandem aliquando è desipien-
tiæ læthargo expergisci tempus est.

Sic rogat Vestrum Athenæum; quid est enim
universitas sine alumnis? non nisi Mater sterilis, & in-
fructuosa, nisi vanum, & futile nomen, nisi mutum
domicilium.

Sic rogat vestra Patria: quid est enim sine filijs
bene institutis, & litteratis? Nonnisi mutarum pecudum
stabulum, & hara porcorum;

*Scilicet ingenuas didicisse fideliter artes,
Emollit mores, & finit esse feros.*

Sic rogat ipse noster Rex, ut sui sceptri jura ne-
dum armis, verum & litteris confidat. Quid enim ar-

D

ma

ma sine litteris? quâ spe victoria Dux, ut fortis, ac strenuus aciem regat Martis in campo, nisi Pallas adsideat armata consilio? Sic rogant Patrum Manes, qui nedom armis metum orbi incussere, verum & litteris apud universos admiratione afficiebantur. (a)

Sic tandem rogat ipsa tota Hispania, ne ulterius estere, & emulæque nationes obiciantur, quod ejus Filij inscientiarum incremento sint servum pecus, & potius retrocedant, quam procedant.

Utique Patriæ, Universitatis, Regis, Patrum, & Hispaniarum honorem vindicare, illorum consilij, & precibus citò, & jucundè respondere.

Et Vos *supremis* Cathedrarum Moderatores (quos honoris causâ nomino) anxias vires exerites, obsecro, ut Patriæ, Regis, Matris desiderijs Alumni respondeant, ut vobismetipsis digni Discipuli efficiantur, & a quavis vos nulla præmia alliciant, sit præmium ipsa virtus.

DIXI.

(a) Constat ex hystor. Hispano: Literaria.

CL. DOCTORI
D.D. LAURENTIO

AMICO,

HISPANO-REGALIUM EXERCITUUM

Medico Consultori, II^o

ATQUE EXC^{mi}. D.D. D. RICARDI WALL

Cubiculario Medico, III^o

CARMEN.

Ergo cū mēte robor, rudis indigesta quē massa
Corporis est vivens, spiritus almus adest?
Hoc tuā demonstrat Prælectioni, Doctor Amice,
Quam quis non plaudat, utroque quaterque legat?
Consultis egregiè Fortis utriusque salutis ut
Consultor Medicus grandior esse potes?
Inspice nec Mater proscindet germina ventris, nec
Cæmine utriusq; trunina magna regat.
Nec Medicus pendet conceptus, vincula rumpens,
Queis Nitam^{us} parens, provida firmat eos.
Parochus & vigilans faciet cœleste lavacrum,
Ne desit Genitis utraq; vita simul.
Integer & Iudex Infantis jura tenelli
Clariss^{us} agnosceas, & proteget acer ea.
Quas Tibi nunc grates cōdignas dent, quibus inde
Utraque, ut exoptas, vita salusque datur?

Cecinit D. Franciscus de la Casa,
Theolog, ac Medic. Doct.

IN AUCTOREM,
EJUSQUE ERUDITAM
PRÆLECTIONEM
EPIGRAMMA.

Te facilem Vatem quondam mea Musa probavit;
Sed te Iatrosophum nunc mea Musa canit.
Plura tenes, faciunt quæ jam divisa beatos:
Nam Medicum doctum te probat istud opus.
Materies obscura nimis, nimiumque per ampla
Esse potest solùm viribus æqua tuis.
Omnia quàm scitè, & verborum pondere monstras!
Firma hæc doctrinæ sunt monumenta tuæ.
Qui chryticè tua scripta leget, jam dicere fas est;
Vicisti antiquum prælium Aristotelis.

D. Josephus Romero;

& Saavedra.

Philos. Magist. laureâ decorat. & nunc
prim. Medicin. Cathed. Reg.